

نگاه تحلیگر ۲ /

در بامداد صلح

ایران، آمریکا، اسرائیل و خاور میانه

علی آهنگر

نویسنده و پژوهشگر تاریخ

در دل سیاهی‌شب بود که جنگ آمد، شبانگاه جمعه ۲۳ خردادماه ۱۴۰۴ خاور میانه در کام آتش و در شراره خشم، جان تهی می‌کرد، مردمانی که از دوسوی جهان با نگاهی کم‌سو و کم‌فروغ، اما امیدوار به دور ششم گفت‌وگوهای ایران و آمریکا در یکشنبه ۲۵ خردادماه در مسقط چشم دوخته بودند، از بارش شبانگاه بمب در تهران منقلب شدند. هیچ کس، حتی بدبین‌ترین کارشناسان و تحلیلگران در تخیل خود نمی‌گذرانند که تا پیش از برگزاری گفت‌وگوهای روز یکشنبه، جنگی که نتانیاهو برای برپایی اش از مدت‌هاپیس لحظه‌ها را می‌شمرد، آغاز شود.
اماد ر بامداد جمعه کلبوس جنگ بر آسمان خاور میانه بال‌های خشم و ویرانگری خود را گشود. ۱۲ روز پُر وحشت بر خاور میانه و جهان گذشت. آتش در منطقه‌ای برافروخته شد که جهان را متاثر می‌ساخت. منطقه‌ای که بشکه باروت است. کشتی‌هایی غول‌پیکر از گاز و نفت که باترکش بمبی به چهنمی از آتش بدل می‌شوند. میدان‌ها و مخزن‌هایی از گاز و نفت که می‌توانند آسمان دنیا را به سیاهی بکشانند. اقتصاد جهان را به زانو درآورند؛ سیاست و ژئوپولیتیک را به اغما درافکنند. در این کارگاه آتش و خون، نتانیاهو تصمیم به کارزار تباهی گرفته بود: بنیامین نتانیاهو که حیات سیاسی اش در برپایی شراره‌های آتش دوام می‌یابد، این بار خواست تداوم زندگی سیاسی خود را در جهنم آتش‌زای خاور میانه و خلیج فارس بیازماید. اما زهی خیال کج‌اندیش!

▼ بامداد صلح

جنگ، همان سان که غافلگیرانه و دور از انتظار، تباهی خود را بر زمین و زمان خاور میانه گستراند؛ در بامداد ۱۲ روز دیگر، در روز سه‌شنبه سوم تیرماه ۱۴۰۴ در محاق آتش بس کشانده شد. آتش بسی که با سرعت عمل ترامپ، کشورها و شخصیت‌های موثر منطقه‌ای و با درایت دیپلمات شایسته ایران، عباس عراقچی به تحقق پیوست. آتش بسی که به قول دکتر حسن روحانی، نشانه‌ی پایان تهدید نیست؛ ممکن است در نهاد خود فرصتی برای فریب باشد و آمادگی کامل اطلاعاتی، دفاعی و امنیتی را در تمام لحظه‌های خود می‌طلبد. اما درس‌های عمیقی که لاجرم باید از این جنگ آموخت.

▼ بازسازی استراتژی ملی؛ ضرورت امروز، تضمین فردا

ایران امروز، بیش از هر زمان نیازمند بازسازی استراتژی ملی خود است؛ استراتژی‌ای که نه تنها پاسخی به بحران‌های کنونی مانند تحریم، مهاجرت، رکود اقتصادی و انزوای ژئوپلیتیک باشد، بلکه افقی روشن و هم‌افزا برای آینده ترسیم کند. بازسازی استراتژی ملی به‌معنای تدوین نقشه‌ای جامع، منعطف و مشارکت‌پذیر است که با شناخت دقیق توانمندی‌ها، ضعف‌ها، فرصت‌ها و تهدیدهای کشور، اصولی چون استقلال پایدار، توسعه درون‌زا، عدالت اجتماعی و تعامل هوشمندانه با جهان را در هم بیامیزد. این بازسازی نه با شعار، بلکه با نهادسازی، اجماع‌سازی نخبان از هر طیف و مشرب فکری، گفت‌وگو با مردم و تمرکز بر آینده‌پژوهی امکان‌پذیر است. کشور باید به یک چشم‌انداز ملی برسد که در آن توسعه، امنیت، رفاه، منزلت بین‌المللی و انسجام اجتماعی، نه در تقابل، بلکه در کنار هم تقویت شوند. بازسازی استراتژی ملی، آغاز بازگشت به آینده است؛ آینده‌ای که اگر ما آن را نسازیم، دیگران برای ما خواهند ساخت.

▼ وفاداری به آتش بس

ایران، خاور میانه و جهانیان با شناختی که از خلق و خوی نتانیاهو دارند، می‌دانند که آتش بس هر زمان ممکن است از سوی او نقض شود. همچنان که در همین یک‌روز گذشته بارها به نقض آتش بس اقدام کرده است. نقضی از آتش بس که ناخرسندی شدید ترامپ را در پی داشت. اما ایران باید در این آزمون دیپلماتیک، خونسردی و احترام و اعتماد خود به آتش بس را به جهانیان نشان دهد. ایرانی که در این جنگ ۱۲ روزه، در آتش تهاجم و در هم‌ریختن توان دفاعی و گنبد‌های آهنین افسانه‌ای جهان که در سرتاسر اسرائیل جمع شده بودند، حالا درس تازه‌ای در تاریخ جنگ‌های جهان به استراتژیست‌های بین‌المللی و صنایع جنگ‌افزارسازی آموخت.

▼ قطر، همسایه‌ای استثنایی

کشور دوست، برادر، همسایه و هم‌پیمان قطر نشان داد که در همسایگی و هم‌پیمایی، مثال تازه‌ای در تاریخ روابط بین‌الملل است. کشور قطر ثابت کرد که معلمان، اندیشمندان، سیاستمداران و صاحب‌نظران علم سیاست و دیپلماسی باید از رهبران آن درس‌های تازه بیاموزند و در کتاب‌ها و مقاله‌های علمی خود بیاورند.

▼ آتش بس، اما برای صلح

اینکه در بامداد سه‌شنبه سوم تیر آتش بسی دور از انتظار، شب‌های این چندروز‌بیدار خاور میانه را به صبح امیدوارآتش رساند، بسیار خوب و محترم است. اما نکته مهم‌تر آن است که این آتش بس برای ایران، آمریکا و خاور میانه‌ی همواره در التهاب و ناامنی، صلحی ماندگار و همیشگی به ارغان بیاورد. خاور میانه منبع ثروت، تجارت و انرژی جهان از گذشته تا آینده همیشه جهان است. این منبع ثروت، تجارت و انرژی، می‌خواهد زندگی تازه‌ای را در صلح و آرامش آغاز کند. انشاءالله

سمفونی خطوط

هادی حیدری

نویسنده و پژوهشگر تاریخ

رویداد

برای نخستین بار توسط کمپین «به نام ایران: همبستگی ملی، دفاع میهنی»

ارکستر سمفونیک تهران در میدان آزادی نواخت

بعد از تجاوز اسرائیل به ایران کمپینی با نام «به نام ایران: همبستگی ملی، دفاع میهنی» رونمایی شد که در پوش‌های متعدد در آن طیف فراگیری از چهره‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و مذهبی در کنار هم برای ایجاد همدلی و همبستگی کنار هم نشستند و یکصد از انسجام و دفاع از میهن و حفظ تمامیت ارضی کشور سخن گفتند. در این کمپین اقدامات متعددی نیز انجام شد اما یکی از مهمترین اقدامات در قالب «شهر زندگی و موسیقی» است که توانست با بهره‌گیری از اثرگذاری هنر در روان و آرامش همدلی ایجاد کند. ششمین برنامه با این محور عصر روز گذشته با اجرای زنده ارکستر سمفونیک تهران با ۷۰ نوازنده در میدان آزادی در راستای تجلیل از ایستادگی و همبستگی ملی و دفاع میهنی بود که با حضور مردم برگزار شد.

▼ این کمپین چرا شکل گرفت؟

بعد از تجاوز اسرائیل به ایران کمپینی با نام «به نام ایران: همبستگی ملی، دفاع میهنی» رونمایی شد که در بیانیه اعلام موجودیت آن چنین آمده بود: «پای ایران در میان است. تقویت همبستگی ملی از عواملی است که می‌تواند به پیشگیری از فاجعه برای ایران و هم‌وطنانمان کمک کند. این کمپین مدنی و فراگیر برای همبستگی ملی و دفاع میهنی در برابر تجاوز اسرائیل جنایت‌پیشه توسط طیف متکثری از وفاداران به ایران آغاز به کار کرده است. شواهد روزافزون نشان می‌دهد که هدف این تجاوز، نه فقط از میان بردن صنعت هسته‌ای ایران، که ویران و کلنگی کردن ایران، حکمرانی ناپذیر کردن ایران و حتی فروپاشی سرنوشتی است. ما حامیان این کمپین، در عین تفاوت‌هایی که در بسیاری از زمینه‌ها با یکدیگر داریم، برای دفاع میهنی همبستگی داریم و از همه دغدغه‌مندان ایران، زندگی، سلامت، امنیت و آرامش ایرانیان دعوت می‌کنیم به این کمپین بپیوندند. زمانی برای آن دست دادن نداریم.» قطع اینترنت بین‌المللی که دسترسی به تلگرام و اینستاگرام را برای عموم ایرانیان ناممکن کرد، شرایط بسیج عمومی برای این کمپین را بسیار سخت کرد، اما کار با اتکاب به پیام‌رسان‌های داخلی و شبکه نمایش خانگی متوقف نشد، در جریان این کمپین، ویدئوهای کوتاه طیف گوناگونی از چهره‌های شناخته‌شده فرهنگی، اجتماعی، هنری، سیاسی، دانش‌آموزان و ایرانیان خارج از کشور هم در حمایت از هدف کمپین، تولید و منتشر شد. در قالب ویدئو تکست گفت‌وگو با تحلیلگران نیز با محتوای تحلیلی و بسیج‌گر با چهره‌های متکثر هنری، روشنفکری و سیاسی در غالب برنامه به نام ایران توسط این کمپین ضبط شد که به‌تدریج در آیارات و یوتیوب منتشر می‌شود. پوسترهای حمایت از کمپین و تداوم کسب‌وکار، «نامه‌ای برای شکستن سکوت» که در آن از چهره‌ها و نهادها دعوت شد به هم‌تایان غیر ایرانی‌شان نامه‌های روشنگر و تقاضا برای اعتراض به جنایات اسرائیل ارسال کنند و طرح موسیقی در شهر که برای تقویت جریان زندگی و همبستگی در شهر انجام می‌شد، از جمله دیگر این اقدامات بودند. تولید محتوای متنی و تصویری برای تغذیه رسانه‌های داخلی و خارجی، تنظیم پیشنهاد‌های همبستگی ساز برای شرکت‌های بزرگ اقتصاد دیجیتال و نوآور (که توسط این شرکت‌ها اجرا شد) و کمک به تمهید تجمع‌های ایرانیان خارج از کشور علیه تجاوز به ایران نیز از جمله سایر فعالیت‌های این کمپین در این زمان کوتاه بود. فراخوان‌های بعدی میدانی و آنلاین این کمپین و توسعه قبلی‌ها و افزایش مخاطبان‌شان که در شرایط کاهش فیتلرینگ ممکن می‌شد، بعد از آتش بس ضرورت اجرا نیافت.

